

บทความพิเศษ

มาตรการดูแลแรงงานต่างด้าวเพื่อลดความเสี่ยงช่วงโควิด-19

ตรีณัฐ ไชยยนต์วิจิตร

20 พฤษภาคม 2563

ขอบคุณที่มาภาพ <https://www.tijthai.com/news/2018/10/scoop/8062>

“กลุ่มแรงงานที่ลักลอบเข้ามาในประเทศไทยแบบผิดกฎหมายตามช่องทางธรรมชาติจะไม่ถูกกักตัว 14 วัน ซึ่งกลุ่มนี้จะเป็นพาหะนำเชื้อโควิด-19 กลับเข้าสู่ประเทศไทยได้ในกรณีที่ประเทศเพื่อนบ้านยังมีการระบาดอยู่

ความแออัดในห้องพัก และการเวียนเทียนนอนเป็นกะ เป็นการเพิ่มความเสี่ยงของการระบาด”

แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานในประเทศไทย มี 3,005,376 คน (สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว เดือนธันวาคม 2562) โดยกลุ่มแรงงาน 4 สัญชาติ เมียนมา ลาว กัมพูชา และเวียดนาม มีจำนวนถึง 2,722,424 คน แต่มีแรงงานต่างด้าวจำนวนไม่น้อยที่ไม่มีใบอนุญาตทำงานในประเทศไทยและแฝงตัวทำงานอยู่ในทุกกิจการทุกพื้นที่ ฉะนั้น กลุ่มแรงงานต่างด้าวสามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ด้วยกัน คือ กลุ่มแรงงานถูกต้องตามกฎหมายและกลุ่มแรงงานผิดกฎหมาย กลุ่มแรงงานที่ผิดกฎหมายเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงกว่าในการแพร่เชื้อโรคเนื่องจากพฤติกรรมที่จะต้องหลบหลีกการจับกุมและซ่อนตัวจึงทำให้ยากต่อ

การค้นเจอ การที่ไม่ได้สิทธิการคุ้มครองในด้านสุขภาพ เนื่องจากไม่อยู่ในระบบประกันสังคม และไม่สามารถซื้อประกันสุขภาพได้จะทำให้คนกลุ่มนี้ไม่เข้ารับการรักษาหรือแสดงตนเมื่อมีอาการเจ็บป่วย ดังนั้น กลุ่มแรงงานผิดกฎหมายจะเป็นแหล่งแพร่เชื้อโควิด-19 ได้ดีทีเดียว

อีกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสำหรับแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย คือ เมื่อการระบาดในประเทศไทยสามารถควบคุมได้และกิจกรรมทางเศรษฐกิจเริ่มกลับมาเป็นปรกติ จะมีความต้องการของแรงงานที่เพิ่มจึงทำให้มีการไหลเข้าของแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน และกลุ่มแรงงานที่ลักลอบเข้ามาในประเทศไทยแบบผิดกฎหมายตามช่องทางธรรมชาติจะไม่ถูกกักตัว 14 วัน ซึ่งกลุ่มนี้จะเป็นพาหะนำเชื้อโควิด-19

กลับเข้าสู่ประเทศไทยได้ในกรณีที่ประเทศเพื่อนบ้านยังมีการระบาดอยู่

สถานที่แพร่เชื้อในกลุ่มแรงงานต่างด้าวในประเทศไทยมีสองสถานที่หลักด้วยกัน คือ ที่ทำงานและที่พักอาศัย โดยระดับความเสี่ยงในการแพร่เชื้อขึ้นอยู่กับระดับความแออัดและปัจจัยการป้องกันอื่น ๆ โดยในที่ทำงานที่เป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่หรือร้านอาหารขนาดใหญ่จะมีมาตรการดูแลเพื่อลดความเสี่ยงที่ดีกว่าธุรกิจขนาดเล็กและตลาดสดขนาดเล็ก เพราะมีมาตรการและการตรวจสอบติดตามที่เข้มข้นกว่า หากมีการระบาดในโรงงานจะมีผลกระทบต่อธุรกิจอย่างมากเพราะต้องปิดตัวลงเป็นจำนวนหลายวันจึงทำให้

ธุรกิจใหญ่มีมาตรการป้องกันที่
ค่อนข้างเข้มข้น

ในเรื่องที่พักอาศัยจะแบ่งได้เป็น
2 กลุ่มหลัก คือ กลุ่มที่พักอาศัยกับ
นายจ้างและกลุ่มที่หาที่พักอาศัยอยู่
เอง โอกาสในการแพร่เชื้อในกลุ่มที่หา
ที่พักอาศัยเองนั้นจะสูงกว่ากลุ่มที่
อาศัยกับนายจ้าง จากการสำรวจ
พบว่าห้องพักที่เหมาะสมสำหรับการ
พักอาศัย 2 คน อาจจะมีแรงงานต่าง
ด้าวอยู่ถึง 5 คน ดังนั้น ห้องพักที่
เหมาะกับการอาศัย 5 คน ก็จะมี
สัดส่วนของจำนวนคนที่อาศัยจริง
เพิ่มขึ้นตามไปด้วย นอกจากนี้
ในช่วงการระบาดของโควิด-19 ที่มี
แรงงานต่งงานเพิ่มขึ้นแต่ไม่สามารถ
กลับประเทศตัวเองได้ แรงงานเหล่านี้
จะต้องพักอาศัยรวมกันเพื่อลด
ค่าใช้จ่ายและนั่นก็เพิ่มความหนาแน่น
ในห้องพักอาศัยให้สูงกว่า
สถานการณ์ปรกติ นอกจากความแอ
อัดในห้องพักอาศัยแล้ว ยังมีกรณี
การเวียนที่นอนเป็นกะกลางวัน-
กลางคืนตามตารางงาน เช่น คนที่มี
กะทำงานกลางวันจะใช้ที่นอนตอน
กลางคืน และคนที่มีกะทำงานตอน
กลางคืนจะใช้ที่นอนตอนกลางวัน ทำ
ให้มีการใช้เตียงนอนและของใช้
รวมกันและนั่นเพิ่มความเสี่ยงในการ
แพร่เชื้อโรค กลุ่มแรงงานที่หาหอพัก
อยู่เองอาจจะมีแรงงานจากหลาย
บริษัทอาศัยอยู่รวมกันในห้องหนึ่ง ซึ่ง
ถ้าแรงงานคนใดคนหนึ่งติดโรคก็จะมี
โอกาสการแพร่ระบาดของโรคข้ามบริษัทได้

อย่างรวดเร็วและกว้างขวางกว่า
กลุ่มที่พักอาศัยกับนายจ้าง กลุ่ม
แรงงานที่หาที่พักเองนั้นมีความทำ
หายในการควบคุมการระบาดเพราะ
หลังเลิกงานแรงงานเหล่านี้จะอยู่
นอกระบบดูแลของนายจ้าง ดังนั้นจึง
ควรมีมาตรการช่วยเหลือและดูแล
ที่เข้มข้นเป็นพิเศษ

อีกหนึ่งความเสี่ยงเกิดจาก
พฤติกรรมของแรงงานต่างด้าวเมื่อ
ไม่สบาย เนื่องจากแรงงานต่างด้าว
ส่วนมากเป็นแรงงานที่อยู่ในวัย
ทำงานอายุระหว่าง 20-40 ปี ฉะนั้น
หากติดโรคโควิด-19 อาการอาจจะ
ไม่หนักมากจนถึงต้องไปพบแพทย์
เพราะถ้าไปพบแพทย์แล้วมีการ
ตรวจเจอว่าเป็นโรคโควิดจะต้องถูก
กักตัวและหยุดงานซึ่งจะทำให้เสีย
รายได้ ดังนั้น จึงมีความเป็นไปได้
ของพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการเข้ารับ
การรักษา กลุ่มแรงงานต่างด้าวจึง
เป็นแหล่งแพร่เชื้อโรคที่น่ากลัวเลย
ทีเดียว

อีกหนึ่งกลุ่มที่ต้องการการ
ดูแลเป็นพิเศษ คือ กลุ่มเด็กต่างด้าว
ที่ติดตามพ่อแม่เข้ามาอาศัยใน
ประเทศไทย ซึ่งนอกจากในเรื่องของ
ความเสี่ยงในการติดโรคแล้วยังมี
เรื่องของโภชนาการหากผู้ปกครอง
ต่งงานและไม่มีรายได้ รวมไปถึง
โอกาสที่จะหลุดออกจากระบบ
การศึกษาและเป็นปัญหาของ
ประเทศต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อลดความเสี่ยงการ
ระบาดของโรคในกลุ่มแรงงานต่างด้าว

วิธีการลดความเสี่ยงในกลุ่ม
แรงงานต่างด้าวที่ทำได้รวดเร็ว คือ
การเผยแพร่ความรู้การป้องกันการ
แพร่เชื้อโรคในกลุ่มต่างด้าวผ่าน
นายจ้างและผ่านสื่อต่าง ๆ ให้ได้
ทั่วถึงมากที่สุด แต่ต้องคำนึงถึง
รูปแบบการสื่อสารที่ได้ประสิทธิภาพ
เช่น ใช้ภาษาของแรงงานต่างด้าวที่
เข้าใจง่ายและมีรูปภาพประกอบ ใช้
ช่องทางอาสาสมัครสาธารณสุขต่าง
ด้าว (อสต.) ช่วยในการสื่อสาร และ
แนะนำผู้ประกอบการสร้างระบบและ
มาตรการเพื่อการปฏิบัติที่ชัดเจนใน
กลุ่มดูแลแรงงานต่างด้าว เป็นต้น

นอกจากนั้น ปัจจุบันมีการริเริ่ม
พัฒนานวัตกรรมแอปพลิเคชันที่
สามารถช่วยลดความเสี่ยงต่อการ
ระบาด เช่น นวัตกรรมแอปพลิเคชันที่
เป็นระบบชี้เบาะแสโดยมีรางวัลมอบ
ให้กับผู้แจ้งเบาะแสเมื่อพบเจอคนต่าง
ด้าวที่มีอาการของโรคโควิด-19 เช่น
เจ็บคอ ไอ และมีไข้ เป็นต้น และ
นวัตกรรมแอปพลิเคชันที่เป็นระบบชี้
เบาะแสที่มีรางวัลให้สำหรับผู้แจ้ง
เบาะแสที่พบเจอคนต่างด้าวที่กลับมา
จากต่างประเทศแต่ไม่มีการกักตัว 14
วัน

อีกหนึ่งมาตรการที่อาจจะต้อง
คำนึงถึงเพื่อป้องกันการระบาดของ
โควิด-19 จากกลุ่มแรงงานผิด
กฎหมาย คือ การละเว้นการจับกุม
แรงงานต่าง

ต่างผิดกฎหมายในช่วงการระบาดโรค
โควิด-19 โดยมาตรการนี้จะทำให้
แรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย
เปิดเผยตัวตนเมื่อไม่สบายและเข้ารับ
การรักษา ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงใน
การระบาดของโรคในประชากรไทยได้

ทั้งนี้ทั้งนั้น วิธีที่ช่วยแก้ไข

ปัญหาความมั่นคงทางสาธารณสุข
ในระยะยาวและยั่งยืน คือ การเพิ่ม
ประสิทธิภาพของระบบโดยปรับ
โครงสร้างของระบบการจดทะเบียน
แรงงานต่างด้าวให้แรงงานหรือ
ผู้ประกอบการสามารถจดทะเบียน
แรงงานได้สะดวกและง่ายขึ้น และ
คำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม ซึ่ง
แรงงานต่างด้าวที่จดทะเบียนสามารถ
เข้าระบบประกันสังคมและมีสิทธิใน
การการรักษายาบาล ซื้อประกัน
สุขภาพ และยอมเข้ารับการรักษาเมื่อ
พบว่าตนไม่สบาย
